

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Վ.Վ.Հարությունյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 6

«06» դեկտեմբերի 2023 թ.

ԷԻԿ/Բ-008, Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն`	041301.00.6, կառավարում <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	041301.01.6, կառավարում (ըստ ոլորտի) <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան`	կառավարման բակալավր <i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>
Ամբիոն`	Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման <i>/ամբիոնի լրիվ անվանումը/</i>
Ուսուցման ձևը`	առկա <i>/առկա, հեռակա/</i>
Կուրս/կիսամյակ	3-րդ կուրս, 6-րդ կիսամյակ
Դասախոս`	<u>Խառատյան Արթուր, տ.գ.թ.</u> <i>/անուն, ազգանուն/</i> էլ. հասցե` arthur_kharatyan@yahoo.com

Վանաձոր - 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	..
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	..
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	..
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	..
8.	Դասավանդման մեթոդներ	..
9.	Ուսումնառության մեթոդները	..
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	..
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ	..
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	..
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	..
14.	Գնահատում	..
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	..
	14.2. Հարցաշար	..
	14.3. Գնահատման չափանիշներ	..
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ	..

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹

Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում առարկայի դասընթացը կարևորվում է կառավարման բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում և ներառված է 041301.01.6 Կառավարում մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Ընդհանուր մասնագիտական առարկաների» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝ գիտելիքներ, կարողունակություն և հմտություն ձևավորել ուսանողների մոտ.

- Տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթումը;
  - Դրամաշրջանառության կայունացումը;
  - Մրցակցության խթանումը;
  - Արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովումը; Տնտեսության կառուցվածքի բարելավումը;
  - Բնակչության զբաղվածության ապահովումը;
  - Ներքին շուկայում գների կայունացում;
  - Բնակչության սոցիալական ապահովում;
- հիմնահարցերի վերաբերյալ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման տեսական հիմունքերի, օրինաչափությունների ուսումնասիրությունը:
- Երկրի համապետական խնդիրների լուծումը:
- Աշխատուժի լրիվ զբաղվածություն ապահովումը:
- Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռություն ստեղծումը:
- Տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի կատարելագործումը:
- Արտադրության ռեսուրսների տարածքային տեղաբաշխման հարցերի կարգավորումը և արդյունավետ օգտագործումը:
- Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների միջև:
- Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և պետության միջև:
- Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և հասարակության անդամների միջև:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Մակրոտնտեսական կարգավորում» դասընթացին մասնակցելու համար անհրաժեշտ են գիտելիքներ է և հմտություններ 041301.00.6, կառավարում մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Տնտեսագիտության տեսություն», «Ազգային տնտեսություն», «Մակրոտնտեսագիտություն» առարկաներից:

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)² և /կամ կոմպետենցիաները.

4.1. Գիտելիք

4.1.1. Գիտելիք և իմացություն

- Դրսևորում է տնտեսության տարբեր ոլորտների և դրանց կառավարման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման տարբեր մոտեցումների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է տնտեսական տատանումների էության և պատճառների վերաբերյալ գիտելիքներ:
- Ցուցաբերում է տնտեսական աճի պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է արտադրության ճյուղերում և սոցիալական ոլորտում մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրների և դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է հարկաբյուջետային քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:

4.2 Հմտություններ

4.2.1. Գիտելիքի և իմացության կիրառում

- Կարող է գնահատել միկրո- և մակրոմիջավայրի ազդեցությունը կառավարման համակարգերի գործունեության վրա:

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

- Կարող է կատարել հետազոտություններ, պատրաստել զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:
- Կարող է լուծել մասնագիտական խնդիրները:
- Ունակ է վերլուծել բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և գնահատել դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության արդյունավետությունը:
- Կարող է վերլուծել բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության առանձնահատկությունները:
- Ունակ է ներկայացնել և քննարկել դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման և հարկաբյուջետային քաղաքականության հիմնախնդիրները:
- Կարող է վերլուծել գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման շուրջ պետական կարգավորիչ միջոցառումները:

4.2.2. Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է իրականացնել հետազոտություններ պետության մակրոտնտեսական կարգավորման զանազան խնդիրներ լուծելու նպատակով, ինչպես նաև վերլուծել դրանց արդյունքները:
- Կարող է պատրաստել մակրոտնտեսական կարգավորման տարբեր հիմնախնդիրների վերաբերյալ զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:

4.2.3. Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը)

- Ունակ է լուծելու մակրոտնտեսագիտական կարգավորման խնդիրները, վերլուծության և համադրության հիման վրա կատարել եզրահանգումներ:
- Տիրապետում է մաթեմատիկական մոդելավորման, նորմատիվային մեթոդներին:
- Ունակ է ստացված գիտելիքների հիման վրա ճիշտ գնահատել ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակը, մշակել կարգավորման միջոցառումներ, վերհանել առկա խնդիրները, կատարել համապատասխան վերլուծություններ:
- Ունակ է օգտվելու նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից:

4.3. Կարողություններ

4.3.1. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)

- Տիրապետում է տնտեսության մեջ ի հայտ եկած խնդիրները բացահայտելու, հաղթահարելու և լուծումներ տալու հմտություններին:
- Տիրապետում է նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից օգտվելու հմտություններին:
- Տիրապետում է տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթման պետական ռազմավարական մեխանիզմներին:
- Ունակ է կարգավորել դրամաշրջանառության կայունացման պետական կարգավորման միջոցառումները:
- Տիրապետում է մրցակցության խթանման, արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովման պետական կարգավորման միջոցառումների իրականացման մեթոդներին, եղանակներին:

- Ունակ է քննարկել, վերլուծել և գործնականում մասնակցել տնտեսության կառուցվածքի բարելավման, բնակչության զբաղվածության ապահովման ուղղությամբ իրականացվող պետական միջոցառումներին, ներքին շուկայում գների կայունացման, բնակչության սոցիալական ապահովման ռազմավարական մոտեցումների գործընթացներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքները և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մակրոտնտեսագիտական գործունեության և տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման միջոցառումների ընթացքում, մասնագիտական հետազոտության լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մակրոտնտեսագիտական կարգավորման բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	6 կրեդիտ/180 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	24	12
Գործնական աշխատանք	22/22	12
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք	16/16	
Ինքնուրույն աշխատանք	118	156
Ընդամենը		
Ստուգման ձևը՝ ընթացիկ քննություն		

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- Դասախոսությունը դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդաբանական:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից

8. Դասավանդման մեթոդներն են⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. Ուսումնառության մեթոդներն են⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

---

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարամունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1	Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:	2		2	1	12
2	Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը	2		2	1	10
3	Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները	2		2	1	12
4	Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը	4		2	2	12
5	Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	4		4	2	12
6	Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը	2		2	2	12
7	Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը	2		2	2	12
8	Արդյունաբերական քաղաքականություն	2		2	2	12
9	Ագրարային քաղաքականություն	2		2	2	12
10	Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն	2		2	1	12
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		24		22	16	118

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	„Սակրոտնտեսական կարգավորում, ուսումնական ձեռնարկ Հ. Բ. Ղուշյանի խմբագրությամբ	2002
2.	Широков Ю., Государственное регулирование /Экономист/	2010
3.	Кац И., Роль и задачи государственного регулирования экономики /Экономист	1996
4.	Ионов М., Роль государства в экономике /Экономист/	2011
5.	Воейков М., Рычаги экономической политики	2007
6.	Макроэкономика /под общ. ред. Сидоровича А. В./	2006
7.	Соколинский В. М., Государство и экономика	2016
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Гелбрейт Д., Экономические теории и цели общества	2007
2.	Видапин В. И., Журавлев Г. П. Экономическая теория. /учебник/	2007

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:	• Տնտեսական համակարգի էությունը և առանձնահատուկ գծերը: • Շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները և անկատարությունը: • Մակրոտնտեսական պետական կարգավորման անհրաժեշտությունը: • Պետության տնտեսական գործունեության հիմնական բնագավառները և գործառույթները: • Պետության դերին վերաբերող տեսությունները, դրանց առանձնահատկությունները և բնորոշ գծերը: • Մակրոտնտեսական կարգավորման ուսումնասիրման առարկան, օբյեկտը, նպատակները և ազդեցության լծակները: • Մակրոտնտեսական կարգավորումը և տնտեսական օրենքները: • Մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4
2.	Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը	• Մակրոէկոնոմիկայի ծագումը, անհրաժեշտ նախադրյալները և սկզբունքները: • Մակրոտնտեսական վերլուծության ուղղությունները: • Տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդները: • Տնտեսական մոդելներ, պաշարներ և հոսքեր: • Մակրոտնտեսական ցուցանիշներին ներկայացվող պահանջները և հաշվարկման կարգը: • Կենսամակարդակի ցուցանիշները և դրանց	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ԼԳ2

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		հաշվարկման կարգը : • Գործազրկությունը և դրա հաշվարկման կարգը: Օուքենի օրենքը		
3	Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները	• Կառավարման մարմինների կազմակերպական կառուցվածքը • Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունների կառուցվածքը և գործառույթները • Պետական եկամուտների նախարարության կառուցվածքը և գործառույթները • Ճյուղային նախարարությունների և գերատեսչությունների գործառույթները • Կառավարման տարածքային մարմինները և դրանց տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման գործառույթները:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ6
4.	Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը	• Ազգային տնտեսության նկարագիրը և կազմակերպման ռազմավարությունը • Սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի էությունը և դասակարգումը • Սոցիալ-տնտեսական ծրագրի մշակման և ընդունման կարգը, ծրագրի բաժիններն ու ցուցանիշները	4	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
5.	Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	• Տնտեսական տատանումներ և տնտեսական պարբերաշրջաններ • Տնտեսական պարբերաշրջանի տեսությունները • Տնտեսական տատանումների գործոնները • Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում • Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը • Տնտեսության կայունացման քաղաքականության	4	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5

		իրականացման մեխանիզմը		
6	Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը	• Ապրանքադրամային շրջանառությունը տնտեսությունում • Ապրանքների և ծառայությունների արտադրությունը: Արտադրական ֆունկցիա • Ամբողջական եկամտի բաշխումը • Ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկը • Հավասարակշռությունը ապրանքային և ֆինանսական շուկաներում: Հավասարակշռված տոկոսադրույք	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ7
7	Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը	• Տնտեսական աճ հասկացությունը և դրա էությունը • Տնտեսական աճի գործոնները • Տնտեսական աճի մոդելավորումը • Բնակչության աճը և դրա ազդեցությունը կապիտալի կայուն պաշարի վրա • Տեխնոլոգիական առաջադիմության ազդեցությունը • Տնտեսական աճի պետական կարգավորումը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ6
8	Արդյունաբերական քաղաքականություն	• Արդյունաբերական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը • Արդյունաբերության զարգացման հիմնական ուղղությունները և խնդիրները • Արդյունաբերական արտադրանքի գնահատման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան • Արդյունաբերական արտադրության զարգացման ծրագրի հիմնավորումը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
9	Ագրարային քաղաքականություն	• Ագրարային քաղաքականությունը • Ագրոպարենային ծրագրի բովանդակությունը և բաժինները • Գյուղատնտեսության զարգացման ենթածրագիրը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5

		• Մննդի և վերամշակող արդյունաբերության արտադրական ենթակառուցվածքի զարգացման խնդիրները • Ագրոպարենային համակարգի զարգացման ծրագրի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը		
10	Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն	• Գիտության և կրթության պետական քաղաքականությունը • Առողջապահության պետական կարգավորման խնդիրները • Մշակույթի և սպորտի զարգացման ծրագրերը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ3

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:	• Տնտեսական համակարգի էությունը և առանձնահատուկ գծերը: • Շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները և անկատարությունը: • Մակրոտնտեսական պետական կարգավորման անհրաժեշտությունը: • Պետության տնտեսական գործունեության հիմնական	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		բնագավառները և գործառույթյանները: • Պետության դերին վերաբերող տեսությունները, դրանց առանձնահատկությունները և բնորոշ գծերը: • Մակրոտնտեսական կարգավորման ուսումնասիրման առարկան, օբյեկտը, նպատակները և ազդեցության լծակները: • Մակրոտնտեսական կարգավորումը և տնտեսական օրենքները: • Մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները:			
2	Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը	• Մակրոէկոնոմիկայի ծագումը, անհրաժեշտ նախադրյալները և սկզբունքները: • Մակրոտնտեսական վերլուծության ուղղությունները: • Տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդները: • Տնտեսական մոդելներ, պաշարներ և հոսքեր: • Մակրոտնտեսական ցուցանիշներին ներկայացվող պահանջները և հաշվարկման կարգը: • Կենսամակարդակի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը : • Գործազրկությունը և դրա հաշվարկման կարգը: Օուքենի օրենքը	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ԼԳ2
3	Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները	• Կառավարման մարմինների կազմակերպական կառուցվածքը • Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունների կառուցվածքը և գործառույթները • Պետական եկամուտների նախարարության կառուցվածքը և գործառույթները • Ճյուղային նախարարությունների և գերատեսչությունների գործառույթները • Կառավարման տարածքային մարմինները և դրանց տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ6

		գործառույթունները:			
4	Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը	• Ազգային տնտեսության նկարագիրը և կազմակերպման ռազմավարությունը • Սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի էությունը և դասակարգումը • Սոցիալ-տնտեսական ծրագրի մշակման և ընդունման կարգը, ծրագրի բաժիններն ու ցուցանիշները	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
5	Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	• Տնտեսական տատանումներ և տնտեսական պարբերաշրջաններ • Տնտեսական պարբերաշրջանի տեսությունները • Տնտեսական տատանումների գործոնները • Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում • Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը • Տնտեսության կայունացման քաղաքականության իրականացման մեխանիզմը	4	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
6	Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը	• Ապրանքադրամային շրջանառությունը տնտեսությունում • Ապրանքների և ծառայությունների արտադրությունը: Արտադրական ֆունկցիա • Ամբողջական եկամտի բաշխումը • Ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկը • Հավասարակշռությունը ապրանքային և ֆինանսական շուկաներում: Հավասարակշռված տոկոսադրույք	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ7
7	Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը	• Տնտեսական աճ հասկացությունը և դրա էությունը • Տնտեսական աճի գործոնները • Տնտեսական աճի մոդելավորումը • Բնակչության աճը և դրա ազդեցությունը կապիտալի	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ6

		կայուն պաշարի վրա • Տեխնոլոգիական առաջադիմության ազդեցությունը • Տնտեսական աճի պետական կարգավորումը			
8	Արդյունաբերական քաղաքականություն	• Արդյունաբերական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը • Արդյունաբերության զարգացման հիմնական ուղղությունները և խնդիրները • Արդյունաբերական արտադրանքի գնահատման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան • Արդյունաբերական արտադրության զարգացման ծրագրի հիմնավորումը	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
9	Ագրարային քաղաքականություն	• Ագրարային քաղաքականությունը • Ագրոպարենային ծրագրի բովանդակությունը և բաժինները • Գյուղատնտեսության զարգացման ենթածրագիրը • Մանրի և վերամշակող արդյունաբերության արտադրական ենթակառուցվածքի զարգացման խնդիրները • Ագրոպարենային համակարգի զարգացման ծրագրի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5
10	Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն	• Գիտության և կրթության պետական քաղաքականությունը • Առողջապահության պետական կարգավորման խնդիրները • Մշակույթի և սպորտի զարգացման ծրագրերը	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ3

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.	Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:	• Տնտեսական համակարգի էությունը և առանձնահատուկ գծերը: • Շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները և անկատարությունը: • Մակրոտնտեսական պետական կարգավորման անհրաժեշտությունը: • Պետության տնտեսական գործունեության հիմնական բնագավառները և գործառությանները: • Պետության դերին վերաբերող տեսությունները, դրանց առանձնահատկությունները և բնորոշ գծերը: • Մակրոտնտեսական կարգավորման ուսումնասիրման առարկան, օբյեկտը, նպատակները և ազդեցության լծակները: • Մակրոտնտեսական կարգավորումը և տնտեսական օրենքները: • Մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները:	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4
2.	Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը	• Մակրոէկոնոմիկայի ծագումը, անհրաժեշտ նախադրյալները և սկզբունքները: • Մակրոտնտեսական վերլուծության ուղղությունները: • Տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդները: • Տնտեսական մոդելներ, պաշարներ և հոսքեր: • Մակրոտնտեսական ցուցանիշներին ներկայացվող պահանջները և հաշվարկման կարգը: • Կենսամակարդակի ցուցանիշները և դրանց	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ԼԳ2

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		հաշվարկման կարգը : • Գործազրկությունը և դրա հաշվարկման կարգը: Օուբենի օրենքը			
3.	Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները	• Կառավարման մարմինների կազմակերպական կառուցվածքը • Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունների կառուցվածքը և գործառույթները • Պետական եկամուտների նախարարության կառուցվածքը և գործառույթները • Ճյուղային նախարարությունների և գերատեսչությունների գործառույթները • Կառավարման տարածքային մարմինները և դրանց տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման գործառույթները:	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ6
4.	Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը	• Ազգային տնտեսության նկարագիրը և կազմակերպման ռազմավարությունը • Սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի էությունը և դասակարգումը • Սոցիալ-տնտեսական ծրագրի մշակման և ընդունման կարգը, ծրագրի բաժիններն ու ցուցանիշները	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
5.	Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	• Տնտեսական տատանումներ և տնտեսական պարբերաշրջաններ • Տնտեսական պարբերաշրջանի տեսությունները • Տնտեսական տատանումների գործոնները • Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում • Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը • Տնտեսության կայունացման քաղաքականության	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5

		իրականացման մեխանիզմը			
6.	Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը	• Ապրանքադրամային շրջանառությունը տնտեսությունում • Ապրանքների և ծառայությունների արտադրությունը: Արտադրական ֆունկցիա • Ամբողջական եկամտի բաշխումը • Ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկը • Հավասարակշռությունը ապրանքային և ֆինանսական շուկաներում: Հավասարակշռված տոկոսադրույք	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ7
7.	Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը	• Տնտեսական աճ հասկացությունը և դրա էությունը • Տնտեսական աճի գործոնները • Տնտեսական աճի մոդելավորումը • Բնակչության աճը և դրա ազդեցությունը կապիտալի կայուն պաշարի վրա • Տեխնոլոգիական առաջադիմության ազդեցությունը • Տնտեսական աճի պետական կարգավորումը	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ6
8.	Արդյունաբերական քաղաքականություն	• Արդյունաբերական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը • Արդյունաբերության զարգացման հիմնական ուղղությունները և խնդիրները • Արդյունաբերական արտադրանքի գնահատման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան • Արդյունաբերական արտադրության զարգացման ծրագրի հիմնավորումը	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
9.	Ագրարային քաղաքականություն	• Ագրարային քաղաքականությունը • Ագրոպարենային ծրագրի բովանդակությունը և բաժինները • Գյուղատնտեսության զարգացման ենթածրագիրը • Մննդի և վերամշակող արդյունաբերության	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5

		արտադրական ենթակառուցվածքի զարգացման խնդիրները			
		• Ագրոպարենային համակարգի զարգացման ծրագրի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը			
10.	Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն	• Գիտության և կրթության պետական քաղաքականությունը • Առողջապահության պետական կարգավորման խնդիրները • Մշակույթի և սպորտի զարգացման ծրագրերը	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ3

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնասնթողական քարտ

Ի/Ի	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:	• Տնտեսական համակարգի էությունը և առանձնահատուկ գծերը: • Շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները և անկատարությունը: • Մակրոտնտեսական պետական կարգավորման անհրաժեշտությունը: • Պետության տնտեսական գործունեության հիմնական բնագավառները և գործառույթները: • Պետության դերին վերաբերող տեսությունները, դրանց առանձնահատկությունները և բնորոշ գծերը: • Մակրոտնտեսական կարգավորման ուսումնասիրման առարկան, օբյեկտը, նպատակները և ազդեցության լծակները: • Մակրոտնտեսական կարգավորումը և տնտեսական օրենքները: • Մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները:	աշխ. տեսոր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4

2	Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը	• Մակրոէկոնոմիկայի ծագումը, անհրաժեշտ նախադրյալները և սկզբունքները: • Մակրոտնտեսական վերլուծության ուղղությունները: • Տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդները: • Տնտեսական մոդելներ, պաշարներ և հոսքեր: • Մակրոտնտեսական ցուցանիշներին ներկայացվող պահանջները և հաշվարկման կարգը: • Կենսամակարդակի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը : • Գործազրկությունը և դրա հաշվարկման կարգը: Օուքենի օրենքը	աշխ. տեսոր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ԼԳ2

3	Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները	• Կառավարման մարմինների կազմակերպական կառուցվածքը • Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունների կառուցվածքը և գործառույթները • Պետական եկամուտների նախարարության կառուցվածքը և գործառույթները • Ճյուղային նախարարությունների և գերատեսչությունների գործառույթները • Կառավարման տարածքային մարմինները և դրանց տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման գործառույթները:	աշխ. տեսր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ6
4	Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը	• Ազգային տնտեսության նկարագիրը և կազմակերպման ռազմավարությունը • Մոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի էությունը և դասակարգումը • Մոցիալ-տնտեսական ծրագրի մշակման և ընդունման կարգը, ծրագրի բաժիններն ու ցուցանիշները	աշխ. տեսր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1

5	Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	• Տնտեսական տատանումներ և տնտեսական պարբերաշրջաններ • Տնտեսական պարբերաշրջանի տեսությունները • Տնտեսական տատանումների գործոնները • Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում • Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը • Տնտեսության կայունացման քաղաքականության իրականացման մեխանիզմը	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
6	Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը	• Ապրանքադրամային շրջանառությունը տնտեսությունում • Ապրանքների և ծառայությունների արտադրությունը: Արտադրական ֆունկցիա • Ամբողջական եկամտի բաշխումը • Ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկը • Հավասարակշռությունը ապրանքային և ֆինանսական շուկաներում: Հավասարակշռված տոկոսադրույք	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ7

7	Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը	• Տնտեսական աճ հասկացությունը և դրա էությունը • Տնտեսական աճի գործոնները • Տնտեսական աճի մոդելավորումը • Բնակչության աճը և դրա ազդեցությունը կապիտալի կայուն պաշարի վրա • Տեխնոլոգիական առաջադիմության ազդեցությունը • Տնտեսական աճի պետական կարգավորումը	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ6
8	Արդյունաբերական քաղաքականություն	• Արդյունաբերական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը • Արդյունաբերության զարգացման հիմնական ուղղությունները և խնդիրները • Արդյունաբերական արտադրանքի գնահատման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան • Արդյունաբերական արտադրության զարգացման ծրագրի հիմնավորումը	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5

9	Ագրարային քաղաքականություն	• Ագրարային քաղաքականությունը • Ագրոպարենային ծրագրի բովանդակությունը և բաժինները • Գյուղատնտեսության զարգացման ենթածրագիրը • Մանդի և վերամշակող արդյունաբերության արտադրական ենթակառուցվածքի զարգացման խնդիրները • Ագրոպարենային համակարգի զարգացման ծրագրի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը	աշխ. տեսք	Մասնանվաճ գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5
10	Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն	• Գիտության և կրթության պետական քաղաքականությունը • Առողջապահության պետական կարգավորման խնդիրները • Մշակույթի և սպորտի զարգացման ծրագրերը	աշխ. տեսք	Մասնանվաճ գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ3

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	208 համակարգչային լսարան, Էլեկտրոնային գրատախտակ, պրոյեկտոր
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչներ, Էլեկտրոնային գրատախտակ, պրոյեկտոր
Համակարգչային ծրագրեր	Word, Excel, Power point
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:
2. Տնտեսական համակարգի էությունը և առանձնահատուկ գծերը:
3. Շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները և անկատարությունը:
4. Մակրոտնտեսական պետական կարգավորման անհրաժեշտությունը:
5. Պետության տնտեսական գործունեության հիմնական բնագավառները և գործառույթները:
6. Պետության դերին վերաբերող տեսությունները, դրանց առանձնահատկությունները և բնորոշ գծերը:
7. Մակրոտնտեսական կարգավորման ուսումնասիրման առարկան, օբյեկտը, նպատակները և ազդեցության լծակները:
8. Մակրոտնտեսական կարգավորումը և տնտեսական օրենքները:
9. Մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները:
10. Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը
11. Մակրոէկոնոմիկայի ծագումը, անհրաժեշտ նախադրյալները և սկզբունքները:
12. Մակրոտնտեսական վերլուծության ուղղությունները:
13. Տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդները:
14. Տնտեսական մոդելներ, պաշարներ և հոսքեր:
15. Մակրոտնտեսական ցուցանիշներին ներկայացվող պահանջները և հաշվարկման կարգը:
16. Կենսամակարդակի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը :
17. Գործազրկությունը և դրա հաշվարկման կարգը: Օուքենի օրենքը
18. Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները
19. Կառավարման մարմինների կազմակերպական կառուցվածքը
20. Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունների կառուցվածքը և գործառույթները
21. Պետական եկամուտների նախարարության կառուցվածքը և գործառույթները
22. Ճյուղային նախարարությունների և գերատեսչությունների գործառույթները
23. Կառավարման տարածքային մարմինները և դրանց տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման գործառույթությունները:
24. Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը
25. Ազգային տնտեսության նկարագիրը և կազմակերպման ռազմավարությունը
26. Սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի էությունը և դասակարգումը
27. Սոցիալ-տնտեսական ծրագրի մշակման և ընդունման կարգը, ծրագրի բաժիններն ու ցուցանիշները
28. Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը

29. Տնտեսական տատանումներ և տնտեսական պարբերաշրջաններ
30. Տնտեսական պարբերաշրջանի տեսությունները
31. Տնտեսական տատանումների գործոնները
32. Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում
33. Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը
34. Տնտեսության կայունացման քաղաքականության իրականացման մեխանիզմը
35. Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը
36. Ապրանքադրամային շրջանառությունը տնտեսությունում
37. Ապրանքների և ծառայությունների արտադրությունը: Արտադրական ֆունկցիա
38. Ամբողջական եկամտի բաշխումը
39. Ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկը
40. Հավասարակշռությունը ապրանքային և ֆինանսական շուկաներում:
Հավասարակշռված տոկոսադրույք
41. Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը
42. Տնտեսական աճ հասկացությունը և դրա էությունը
43. Տնտեսական աճի գործոնները
44. Տնտեսական աճի մոդելավորումը
45. Բնակչության աճը և դրա ազդեցությունը կապիտալի կայուն պաշարի վրա
46. Տեխնոլոգիական առաջադիմության ազդեցությունը
47. Տնտեսական աճի պետական կարգավորումը
48. Արդյունաբերական քաղաքականություն
49. Արդյունաբերական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը
50. Արդյունաբերության զարգացման հիմնական ուղղությունները և խնդիրները
51. Արդյունաբերական արտադրանքի գնահատման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան
52. Արդյունաբերական արտադրության զարգացման ծրագրի հիմնավորումը
53. Ագրարային քաղաքականություն
54. Ագրարային քաղաքականությունը
55. Ագրոպարենային ծրագրի բովանդակությունը և բաժինները
56. Գյուղատնտեսության զարգացման ենթածրագիրը
57. Մանրի և վերամշակող արդյունաբերության արտադրական ենթակառուցվածքի զարգացման խնդիրները
58. Ագրոպարենային համակարգի զարգացման ծրագրի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը
59. Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն
60. Գիտության և կրթության պետական քաղաքականությունը
61. Առողջապահության պետական կարգավորման խնդիրները
62. Մշակույթի և սպորտի զարգացման ծրագրերը

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկված թեմաները.**

1. Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:
2. Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը
3. Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները
4. Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը
5. Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները:
2. Տնտեսական համակարգի էությունը և առանձնահատուկ գծերը:
3. Շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները և անկատարությունը:
4. Մակրոտնտեսական պետական կարգավորման անհրաժեշտությունը:
5. Պետության տնտեսական գործունեության հիմնական բնագավառները և գործառույթաները:
6. Պետության դերին վերաբերող տեսությունները, դրանց առանձնահատկությունները և բնորոշ գծերը:
7. Մակրոտնտեսական կարգավորման ուսումնասիրման առարկան, օբյեկտը, նպատակները և ազդեցության լծակները:
8. Մակրոտնտեսական կարգավորումը և տնտեսական օրենքները:
9. Մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրները:
10. Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը
11. Մակրոէկոնոմիկայի ծագումը, անհրաժեշտ նախադրյալները և սկզբունքները:
12. Մակրոտնտեսական վերլուծության ուղղությունները:
13. Տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդները:
14. Տնտեսական մոդելներ, պաշարներ և հոսքեր:
15. Մակրոտնտեսական ցուցանիշներին ներկայացվող պահանջները և հաշվարկման կարգը:
16. Կենսամակարդակի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը :
17. Գործազրկությունը և դրա հաշվարկման կարգը: Օուքենի օրենքը
18. Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները
19. Կառավարման մարմինների կազմակերպական կառուցվածքը
20. Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունների կառուցվածքը և գործառույթները
21. Պետական եկամուտների նախարարության կառուցվածքը և գործառույթները
22. Ճյուղային նախարարությունների և գերատեսչությունների գործառույթները

23. Կառավարման տարածքային մարմինները և դրանց տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման գործառնությունները:
24. Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը
25. Ազգային տնտեսության նկարագիրը և կազմակերպման ռազմավարությունը
26. Սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի էությունը և դասակարգումը
27. Սոցիալ-տնտեսական ծրագրի մշակման և ընդունման կարգը, ծրագրի բաժիններն ու ցուցանիշները
28. Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը
29. Տնտեսական տատանումներ և տնտեսական պարբերաշրջաններ
30. Տնտեսական պարբերաշրջանի տեսությունները
31. Տնտեսական տատանումների գործոնները
32. Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում
33. Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը
34. Տնտեսության կայունացման քաղաքականության իրականացման մեխանիզմը

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի-----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը
2. Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը
3. Արդյունաբերական քաղաքականություն
4. Ագրարային քաղաքականություն
5. Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն

▪ Ընդգրկված հարցեր.

1. Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը
2. Ապրանքադրամային շրջանառությունը տնտեսությունում
3. Ապրանքների և ծառայությունների արտադրությունը: Արտադրական ֆունկցիա
4. Ամբողջական եկամտի բաշխումը
5. Ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկը
6. Հավասարակշռությունը ապրանքային և ֆինանսական շուկաներում:
Հավասարակշռված տոկոսադրույք
7. Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը
8. Տնտեսական աճ հասկացությունը և դրա էությունը
9. Տնտեսական աճի գործոնները
10. Տնտեսական աճի մոդելավորումը
11. Բնակչության աճը և դրա ազդեցությունը կապիտալի կայուն պաշարի վրա
12. Տեխնոլոգիական առաջադիմության ազդեցությունը
13. Տնտեսական աճի պետական կարգավորումը

14. Արդյունաբերական քաղաքականություն
15. Արդյունաբերական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը
16. Արդյունաբերության զարգացման հիմնական ուղղությունները և խնդիրները
17. Արդյունաբերական արտադրանքի գնահատման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան
18. Արդյունաբերական արտադրության զարգացման ծրագրի հիմնավորումը
19. Ագրարային քաղաքականություն
20. Ագրարային քաղաքականությունը
21. Ագրոպարենային ծրագրի բովանդակությունը և բաժինները
22. Գյուղատնտեսության զարգացման ենթածրագիրը
23. Սննդի և վերամշակող արդյունաբերության արտադրական ենթակառուցվածքի զարգացման խնդիրները
24. Ագրոպարենային համակարգի զարգացման ծրագրի ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման կարգը
25. Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն
26. Գիտության և կրթության պետական քաղաքականությունը
27. Առողջապահության պետական կարգավորման խնդիրները
28. Մշակույթի և սպորտի զարգացման ծրագրերը

Գնահատման չափանիշները¹⁶.

- Տեսական գիտելիքները.....:
- Գործնական աշխատանքները.....:
- Մեմինար պարապմունքները.....:
- Լաբորատոր աշխատանքները.....:
- Ինքնուրույն աշխատանքը.....:

---

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

041301.00.6, կառավարում

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

041301.01.6, կառավարման բակալավր

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԷԻԿ/բ-031 – Մակրոտնտեսագիտական կարգավորում-2			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	60	Դասախոսություն	24
	Մեմինար			
	Լաբորատոր աշխատանք			16
	Գործնական աշխատանք			22
	Ինքնուրույն	118		
Ընդամենը	180			
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	Դասընթացի նպատակն է՝ զիտելիքներ, կարողունակություն և հմտություն ձևավորել ուսանողների մոտ. • Տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթումը; • Դրամաշրջանառության կայունացումը; • Մրցակցության խթանումը; • Արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովումը;Տնտեսության կառուցվածքի բարելավումը; • Բնակչության զբաղվածության ապահովումը; • Ներքին շուկայում գների կայունացում; • Բնակչության սոցիալական ապահովում; • հիմնահարցերի վերաբերյալ: Դասընթացի խնդիրներն են. • Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման տեսական հիմունքերի, օրինաչափությունների ուսումնասիրությունը: • Երկրի համապետական խնդիրների լուծումը: • Աշխատուժի լրիվ զբաղվածություն ապահովումը: • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռություն ստեղծումը: • Տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի կատարելագործումը: • Արտադրության ռեսուրսների տարածքային տեղաբաշխման հարցերի կարգավորումը և արդյունավետ օգտագործումը:			

	• Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների միջև: • Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և պետության միջև: • Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և հասարակության անդամների միջև:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Գիտելիք և իմացություն. • Դրսևորում է տնտեսության տարբեր ոլորտների և դրանց կառավարման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման տարբեր մոտեցումների վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն: • Դրսևորում է տնտեսական տատանումների էության և պատճառների վերաբերյալ գիտելիքներ: • Ցուցաբերում է տնտեսական աճի պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է արտադրության ճյուղերում և սոցիալական ոլորտում մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրների և դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է հարկաբյուջետային քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: Հմտություններ

Գիտելիքի և իմացության կիրառում.

- Կարող է գնահատել միկրո- և մակրոմիջավայրի ազդեցությունը կառավարման համակարգերի գործունեության վրա:
- Կարող է կատարել հետազոտություններ, պատրաստել զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:
- Կարող է լուծել մասնագիտական խնդիրները:
- Ունակ է վերլուծել բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և գնահատել դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության արդյունավետությունը:
- Կարող է վերլուծել բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության առանձնահատկությունները:
- Ունակ է ներկայացնել և քննարկել դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման և հարկաբյուջետային քաղաքականության հիմնախնդիրները:
- Կարող է վերլուծել գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման շուրջ պետական կարգավորիչ միջոցառումները:

Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ.

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է իրականացնել հետազոտություններ պետության մակրոտնտեսական կարգավորման գանազան խնդիրներ լուծելու նպատակով, ինչպես նաև վերլուծել դրանց արդյունքները:
- Կարող է պատրաստել մակրոտնտեսական կարգավորման տարբեր հիմնախնդիրների վերաբերյալ զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:

Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը).

- Ունակ է լուծելու մակրոտնտեսագիտական կարգավորման խնդիրները, վերլուծության և համադրության հիման վրա կատարել եզրահանգումներ:
- Տիրապետում է մաթեմատիկական մոդելավորման, նորմատիվային մեթոդներին:
- Ունակ է ստացված գիտելիքների հիման վրա ճիշտ գնահատել ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակը, մշակել կարգավորման միջոցառումներ, վերհանել առկա

	խնդիրները, կատարել համապատասխան վերլուծություններ: • Ունակ է օգտվելու նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից: Կարողություններ Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները). • Տիրապետում է տնտեսության մեջ ի հայտ եկած խնդիրները բացահայտելու, հաղթահարելու և լուծումներ տալու հմտություններին: • Տիրապետում է նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից օգտվելու հմտություններին: • Տիրապետում է տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթման պետական ռազմավարական մեխանիզմներին: • Ունակ է կարգավորել դրամաշրջանառության կայունացման պետական կարգավորման միջոցառումները: • Տիրապետում է մրցակցության խթանման, արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովման պետական կարգավորման միջոցառումներին: • ունակ լինի քննարկել տնտեսության կառուցվածքի բարելավման, բնակչության զբաղվածության ապահովման ուղղությամբ իրականացվող պետական միջոցառումները, ներքին շուկայում գների կայունացման, բնակչության սոցիալական ապահովման ռազմավարական մոտեցումներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մակրոտնտեսական կարգավորման առարկան և խնդիրները: Թեմա 2. Մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանությունը: Թեմա 3. Մակրոտնտեսական կարգավորման պետական մարմինները, դրանց գործառույթները: Թեմա 4. Ազգային տնտեսությունը և սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը: Թեմա 5. Տնտեսության կայունացման մակրոտնտեսական քաղաքականությունը: Թեմա 6. Ազգային արդյունքի արտադրությունը, բաշխումը և օգտագործումը: Թեմա 7. Տնտեսական աճը և դրա պետական կարգավորումը: Թեմա 8. Արդյունաբերական քաղաքականություն: Թեմա 9. Ագրարային քաղաքականություն: Թեմա 10. Գիտատեխնիկական և նորամուծական պետական քաղաքականություն:
Գնահատման	Գնահատման գործընթացն իրականացվում է ՎՊՀ

մեթոդները և չափանիշները	ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգով:
Գրականություն	Պարտադիր
	„Մակրոտնտեսական կարգավորում, ուսումնական ձեռնարկ Հ. Բ. Ղուշյանի խմբագրությամբ, 2002
	Широков Ю., Государственное регулирование /Экономист/, 2010
	Кац И., Роль и задачи государственного регулирования экономики /Экономист/, 1996
	Ионов М., Роль государства в экономике /Экономист/, 2011
	Воейков М., Ричаги экономической политики, 2006
	Макроэкономика /под общ. ред. Сидоровича А. В./, 2006
	Соколинский В. М., Государство и экономика , 2016
	Լրացուցիչ
	Гелбрейт Д., Экономические теории и цели общества, 2007
	Видяпин В. И., Журавлев Г. П., Экономическая теория. /учебник/, 2007